

เทศน์เช้า วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทุกคนเกลียดความทุกข์ ปราบณาความสุข ความสุข ความสุขทางโลก เห็นไหม
ความสุขที่เขาไปท่องเที่ยวกัน ไปทั่วรอบโลก เขาไปเที่ยวกันเขามีความสุขของเขา ความสุข
แบบนั้น ในทางธรรมะผู้ที่ปฏิบัติคุณธรรมที่จิตใจเขาสูงส่งนะ

๑. เสียเวลา

๒. เสียสุขภาพ

๓. เสียเงินเสียทอง

การพักผ่อนที่ดีที่สุดคือทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบระงับขึ้นมาจะ ความสุขอยู่ใน
หัวใจของเรา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจิตสงบมันอยู่ที่ไหนล่ะ? จิตสงบมันอยู่ที่กลาง
หัวใจของเรา เห็นไหม แล้วเรานั่งอยู่

๑. สุขภาพดีขึ้นมาก สดชื่น ออกจากสมาธิมา โอ้โฮ สดชื่นมาก มหัศจรรย์มาก

๒. สุขภาพดี สุขภาพจิตใจดี เงินทองอยู่เต็มกระเป๋า นี่มันหาได้ที่นี้ไง

พูดถึงเกลียดความทุกข์ ปราบณาความสุข ความสุขของใครล่ะ? ว่าความสุขของโลกๆ
เขา เขาได้เสพลสิ่งใด เขาได้สัมผัสสิ่งใดเขาว่าเป็นความสุขของเขา ถ้าความสุขของเขา เห็นไหม
เหมือนเราเลย เวลาเราคิดเราเกลียดหมด เราไม่ต้องการสิ่งใดที่จิตใจเราเลย เราอยากมีสิ่งใดก็
แล้วแต่สมความปรารถนาของเรา สมความปรารถนาของเรา ถ้าสมความปรารถนาของเราเนะ เรา
ทำไมไม่ดูความคิดอันนั้นล่ะ? นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับหลานพระสารีบุตร
เห็นไหม "ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์
ความรู้สึกของเธอนั้นก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง"

เป็นวัตถุ ความคิดเป็นวัตถุอันหนึ่งเลย ถ้าผู้ที่ปฏิบัติ ผู้ที่จิตใจสูงส่ง เขาเห็นของเขา แต่ของเรานี้เราไม่พอใจสิ่งใดๆ ไม่พอใจข้างนอก แต่เราไม่เห็นเลยว่าสิ่งที่เราไม่พอใจอันนั้น นี่สิ่งที่ไม่พอใจอันนั้น อันนี้คือตัวปัญหา ตัวปัญหาคือความคิดเราเองไง ตัวปัญหาคือทิวิมานะของเราแน่แหละ ถ้าเรากลัว เราเกลียดความทุกข์ เราปรารถนาความสุข แล้วความสุขที่มันตะครุบมันแสวงหากันนั้นมันตะครุบงายๆ มันได้ความสุขสิ่งใดมาล่ะ?

ความสุขสิ่งนั้นมันตามค้นหาความทะยานอยาก ตามกิเลสของเราที่มันแสวงหา แล้วมันได้ความสุขจริงไหมล่ะ? มันจะสมความปรารถนาไหม? มันไม่สมความปรารถนาหรอก แต่ถ้าเรามีสติปัญญานะ เรามีสติปัญญาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปฏิบัติธรรม ทาน ศีล ภavana เราจะทำทานร้อยพันพัน จะมีบุญกุศลมากขนาดไหนก็แล้วแต่นั้นก็ระดับของทาน ระดับของทานคืออามิส อามิสคือการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทำคุณงามความดีก็ได้ความดีตอบสนอง คนทำความชั่วก็ได้ความชั่วตอบสนอง ใครทำอะไรก็สิ่งนั้นเป็นผลของทาน

ทาน ศีล ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจปกติแล้วมันก็เริ่มมีความศึกษา มีความค้นคว้าของมัน ถ้าเกิดมีภavana นี่ถ้ามีภavana ภavanaเท่านั้น อาหารอยู่เคลื่อนไปหมดเลย สำหรับมีวางไปหมดเลย แต่ไม่มีใครเอาอาหารนั้นใส่ปากของตัว คนจะไม่ได้กินอาหารนั้นเลย แต่เห็นอาหารนั้นเต็มไปหมดเลย แต่ไม่ได้กินอาหารนั้นเลย นี่ทำทานๆ แล้วมีอาหารเต็มเคลื่อนไปหมดเลย แต่เราไม่ได้กิน เราไม่ได้ใช้สอยมัน มันก็อยู่ตรงนั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามีบุญกุศลขนาดไหน ทำบุญกุศลต่างๆ มันเป็นผลของวัฏฏะ มันเวียนว่ายตายเกิดอย่างนั้นแหละ แต่ถ้ามันจะถึงความจริงแล้วมันต้องปฏิบัติ นี่การปฏิบัติบูชาๆ ถ้าปฏิบัติบูชามันจะเข้ามาสู่ใจของตัวแล้ว ถ้าเข้ามาสู่ใจของตัว นี่ความสงบ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจิตมันสงบได้อย่างไรล่ะ? นี่สิ่งที่ว่ามีความสงบของใจ มันเว้งว้างต่างๆ อันนั้นเป็นความคิด ความคิดว่าเว้งว้าง ความคิดว่าว่าง นี่เพราะอะไร? เพราะกิเลสมันอึดแล้ว กิเลสมันหลอกปรนเปรอมันจนอึดหนาสำราญ มันกินนอนหลับไป พอนอนหลับก็ เออ สบายใจ นี่ปฏิบัติธรรมแล้วสบายอย่างนี้

นี่มันเรื่องโลกๆ มันเรื่องโลกๆ มันไม่เป็นสมาธิหรอก ถ้าเป็นสมาธินะ จิตมันไม่สวอยอารมณ์ มันตั้งมั่นของมันด้วยอิสรภาพของมัน ใ้อันนี้มันไม่ใช่ ใ้อันนี้มันกินอึดแปล้ กิเลสมันอึด

แปลมันพอใจมันแล้วละ มันก็ให้เราหายใจพักหนึ่ง ก็ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ อย่างนั้นมึนค้ำงั๋ม? ว่างๆ อย่างนั้นมีความเข้าใจสิ่งใดไหม? ไม่เข้าใจสิ่งใดก็มันเป็นเรื่องโลกๆ ไร สัตฺยชาติญาณใง มันว่างๆ อย่างนั้นเป็นประโยชน์อะไรละ?

นี่บอกเรามีคุณธรรม เราปฏิบัติธรรม เราว่ากันไป แต่ถ้าเป็นความจริงนะ เป็นความจริง เรามีสติ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ความสงบมี ๓ ระดับ ระดับหนึ่งคือสงบชั่วคราว สงบชั่วคราวมันก็ตื่นเต็นแล้ว ตื่นเต็นที่ไหน? ตื่นเต็น เอ๊ะ มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ แต่เดิม ความคิดของเรามันหลุดกระชากไปหมดเลย แต่คราวนี้ทำไมเราควบคุมความคิดได้ ทำไมเราโต้แย้งได้ ทำไมเรามีปัญญาได้ เราแยกแยะได้ เราแยกถูกแยกผิดได้ เอ๊ะ ทำไมเราเป็นคนดีขนาดนี้

ถ้ามันขณิกสมาธิแค่มิชั่วคราวมันก็ เห็นใหม่ เราเนี่ยเวลาหน้าร้อนมันมีอากาศร้อนมาก เราก็หาที่ผ่อนคลายของเรา เวลาอากาศมันหนาวเราก็หาเครื่องกันหนาวมาสวมใส่เพื่อความอบอุ่นของเรา นี่ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงเรายังแยกแยะได้ตามฤดูกาลเลย จิตใจก็เหมือนกัน ถ้าความคิดสิ่งที่ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงไป อารมณ์มันเปลี่ยนแปลงไป เรามีสติปัญญาขึ้นมา ถ้ามีค้ำงั๋มขึ้นมา มันแยกแยะได้ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิมันแตกต่าง มันแตกต่างก็ว่างๆ ว่างๆ มันไม่รู้เหนือรู้ได้เลย

คนมันแบบว่าขาดสติ คนขาดสติแล้วมันไม่รับผิดชอบตัวเอง มันเป็นสมาธิตรงไหน? ถ้ามันรับผิดชอบตัวเองมันมีสติ มันรับรู้ได้ ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลง อารมณ์มันเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงมันแยกแยะได้ ฤดูร้อนเราก็หาที่หลบที่ร่มเย็นของเรา เวลาฤดูหนาวเราก็มีเครื่องกันหนาวของเรา จิตใจเวลามันทุกข์มันยาก นี่ขณิกสมาธิมันแยกแยะได้ นี่แยกแยะได้แยกแยะอะไร? คุณเวลามันฤดูร้อน ฤดูหนาว นี่มันเครื่องนุ่งห่ม มันเป็นเสื้อผ้าอาภรณ์ มันเป็นเรื่องข้างนอกไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของเรามันเรื่องใจของเรา เสื้อผ้าเราเก็บดีมันก็ดี เราเป็นคนเก็บใช้ใหม่ เวลาหน้าหนาวเราก็เอามาใช้ เวลาหน้าร้อนเราก็เก็บทับไว้ นี่ใครเป็นคนดูแล เสื้อผ้ามันมีชีวิตไหม? เราเป็นคนต่างหากไปเก็บรักษามัน เสื้อผ้าก็คือเสื้อผ้า

นี่ก็เหมือนกัน อารมณ์ก็คืออารมณ์ไม่ใช่ใจ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดมันก็เกิดขึ้นมาจากใจ เราก็ดูแลรักษามัน แต่ความจริงคือตัวเรา เราต่างหากเย็น ร้อน อ่อน แข็ง เราต่างหากเป็นคนรับรู้

เราต่างหากเป็นคนรับทราบ เราต่างหากเป็นคนที่ไม่พอใจ เราต่างหากที่เป็นคนมีความสุขความทุกข์ เสื้อผ้าอาภรณ์มันไม่มีความสุขความทุกข์อะไรกับเราหรอก

ความคิดก็เหมือนกัน ความคิดที่มันเกิดกับเรามันเกิดแล้วมันก็จบไป เวลามันมา ก็เลศค้นหาความทะยานอยากมันก็ไปกว้านมันมา แต่ถ้ามีสติปัญญา นี่เราทำความสงบของใจ มันมีสติปัญญา มันแยกแยะของมัน แยกแยะมันแก้ที่นี้ แต่เราไม่ได้แก้ที่นี้ เรากลับไปหมด ก้าวทุกข์ไม่ต้องการพบสิ่งใดเลย ไม่ต้องการอะไรเลย เสื้อผ้าก็เผาไฟมันทิ้ง เสื้อผ้าเก็บไว้ทำไมล่ะ? เวลาฤดูหนาวคราวหน้ายังได้ใช้มันนะ นี่มันรู้จักเก็บรู้จักรักษา

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่พอใจสิ่งใดๆ เลย แต่ไอ้คนนี่มันไม่ดูแลใจ ถ้าเรากลับมาดูแลที่ใจของเรา เสื้อผ้าก็คือเสื้อผ้า เครื่องกันหนาวก็คือเครื่องกันหนาว นี่มันก็เกิดจากจิตเรานี้แหละ แล้วฤดูกาลมันก็เปลี่ยนแปลงกันอยู่อย่างนี้ แม้แต่ว่าโลกร้อนๆ อากาศ ภูมิประเทศ สภาวะแวดล้อมมันก็เปลี่ยนแปลงไป นี่ที่เมืองหนาวจะกลายเป็นเมืองร้อน เมืองร้อนจะหิมะตก ก็ว่ากันไป โลกนี้เป็นอจินไตย นี่เรื่องของโลก แต่เวลาเรื่องของเราล่ะ?

ใจเรามีหน้าที่รับผิดชอบนะ เราจะรับผิดชอบหัวใจของเรา ถ้าเรารับผิดชอบหัวใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา สิ่งทีกลับข้างนอกมันก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ คนเรากลับ ก้าวชีวิตมันจะขาดตกบกพร่อง ก้าวปัจจัยเครื่องอาศัยมันจะไม่สมบูรณ์ ก้าวไปหมด ความกลัวอย่างนั้นมันก็กลัวได้ กลัวได้เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย แต่สิ่งนั้นถ้ามันวิตกกังวลเพราะอะไร? เพราะจิตมันอ่อนแอ ถ้าจิตมันเข้มแข็งขึ้นมา นี่ในเมื่อเรามีหน้าที่การงานของเราอยู่ เราทำสิ่งใดของเราอยู่ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันพอทั้งนั้นแหละไม่ให้กิเลสมันมาขุมมาเหย่ มันมากกระตุ้นให้เราไปตะครุบเอาแต่เงา แต่ความจริงในตัวเองไม่มี

พอความจริงตัวเองไม่มี เห็นไหม เวียนว่ายตายเกิดนี่ใครเวียนว่ายตายเกิด เวลาจิตที่เวียนว่ายตายเกิดใครเป็นคนเวียนว่ายตายเกิดล่ะ? มันไม่มีใครรู้เลย อวิชชามันปิดหัวใจไว้ เวลาทำความสงบของใจเข้ามา เวลาที่มีสมาธิขึ้นมามันตื่นตัน มันตื่นตันมหัศจรรย์นะ แค่นี้เป็นความสุขมันตื่นตันมหัศจรรย์ พอตื่นตันมหัศจรรย์ พอคลายออกจากสมาธิมันก็ยังเหมือนปกติ เอ๊ะ มันก็ไม่ได้ชำระล้างสิ่งใดไปเลย ทั้งๆ ที่มีความสุขนะ คีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสมาธิก็มีตัวตน มีความสำนึกดี สำนึกชั่ว มีความสำนึกแยกแยะได้

นี่คนที่ปฏิบัติเขามีความสุข มีสมาธิเป็นเครื่องรองรับ มันก็มีความสุขเจอไปกับหัวใจบ้าง ไม่ใช่มีแต่ความทุกข์ เรามีแต่ความทุกข์นะ ชีวิตก็มีความสุขอยู่แล้ว มาปฏิบัติก็ทุกข์ยากขึ้นไปอีก นี่ชีวิตก็ทุกข์ยากขนาดนี้แล้วทำไมต้องมาทรมานตนขนาดนั้น การทรมานตน เราว่าทรมานตนไง กิเลสเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา เราแก้สิ่งใดไม่ได้เลย แต่เรามาทรมานกิเลสต่างหาก เราเป็นบรูชอาชาไนย เราเป็นคนที่มสติปัญญา เขาทำหน้าที่การงาน เขาอาบเหงื่อต่างน้ำมาก็เพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย เป็นสมบัติสาธารณะ สมบัติของโลก คูสิริรัฐบาลเขามีเบียคนชรา คนชราเขาดูแล รัฐบาลเขายังรับผิดชอบเลย

นี่ก็เหมือนกัน ปัจจัยเครื่องอาศัยเราก็กินมาเพื่อเรา ถ้ากินมาเพื่อเรา แล้วจิตใจล่ะ? ถ้าจิตใจ ถ้ามันมสติปัญญา เห็นไหม มันจะรักษาตรงนี้ รักษาเพื่ออะไร? เวลาเวียนว้ายตายเกิด ใครเวียนว้ายตายเกิด เราก็กินไม่รู้สิ่งใดเวียนว้ายตายเกิด ก็นี่ถ้าเราเป็นชาวพุทธ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เราได้ชีวิตนี้มาจากพ่อจากแม่ เราก็กตัญญูกตเวที มันเรื่องเครื่องหมายของคนดีเราต้องทำตามหน้าที่ของเรา นี่เป็นหน้าที่ เพราะว่าในทางโลกเกิดจากพ่อจากแม่ เกิดจากชาติเกิดจากตระกูลไง แต่ถ้าเวลาทางธรรมๆ

นี่เวลาทางธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากนางสิริมหามายา เกิดจากพระเจ้าสุทโธทนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศนาว่าการ ไปเอาพระเจ้าสุทโธทนะ เป็นพระอรหันต์ ลูกไปแก้พ่อ ลูกอุทิศส่าห์ไปเปิดหูเปิดตาพ่อแม่ นี่พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นพระอรหันต์ให้ชีวิตนี้มา นี่พูดถึงว่าเวลาทางวิทยาศาสตร์ ทางโลกที่พิสูจน์ได้ ผลของวิญญูะ ผลของบุญกุศล ผลของวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์กันได้ แต่ถ้าเป็นทางธรรมๆ นี่จิตนี้เวียนว้ายตายเกิด เวียนว้ายตายเกิดมาได้ยังไง?

ถ้าเวียนว้ายตายเกิดมาเรามีสติปัญญามากน้อยแค่ไหน ถ้าเรามีสติปัญญามากน้อยแค่ไหน หน้าที่การงานเราก็กิน คนที่หน้าที่การงานทำนะ เขารับผิดชอบทางโลก เวลาเขามาวบวชเป็นพระ เขาเป็นนักปฏิบัติเขาก็รับผิดชอบตัวเอง เขจะมีสังฆะ คนต้องมีความสัง ความสังว่าเราจะทำคุณงามความดีเท่านี้ เวลานั่งสมาธิเราสามารถนั่งสมาธิเท่านี้ นี่มีความสังขขึ้นมาเรามีแต่นั่งมากขึ้น เราทำมากขึ้น ถ้าเรามีความสังขจริงกับตัวเอง

ถ้ามีความจริงกับตัวเอง คูสิเราก็กินไปหมด เกลียดความทุกข์ไม่ต้องการพบสิ่งใดเลย ว่าสิ่งนั้นเป็นความทุกข์ๆ แต่เรามีความสังขของเรา ความสังขของเราถ้าเราปฏิบัติ นี่ความสุขความ

ทุกขมันเกิดที่นี่ ถ้ามันทำของเราละ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันจะ
ตื่นต้นใจ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ สิ่งทีวิญญาณๆ วิญญาณก็อายตนะ เห็นใหม่ ตา หู จมูก
ลิ้น กาย ใจ มันก็สัมผัสกับรูป รส กลิ่น เสียง อายตนะภายนอกคือว่าตา หู จมูก ลิ้น กาย อายตนะ
ภายใน คูสิมโนวิญญาณ ถ้ามันโนวิญญาณมันสัมผัสกัน ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มโนวิญญาณมัน
อายตนะภายในกับอายตนะภายนอกมันไม่สัมผัสกัน พอไม่สัมผัสกัน คูสิสิ่งที่ไฟฟ้ามีสวิตซ์มันก็
สืบทต่อไป มันก็ใช้ของมันไปได้ ถ้าสวิตซ์มันตัดแล้วไฟฟ้าก็ดับไป

เวลาจิตของเรา อายตนะภายในถ้ามีสติปัญญารักษามัน มันสงบระงับเข้ามา อายตนะ
ภายในมันไม่สัมผัสกับอายตนะภายนอก มันไม่รับรู้ของมัน นี่ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนา
สมาธิ ถ้าอัปปนาสมาธิมันตัดหมด สักแต่ว่ารู้ อายตนะภายในมันอยู่ของมัน มันมีความอบอุ่น
ของมัน มีความเข้มแข็งของมัน มันมีความนุ่มนวลของมัน มันมีหมดเลย นี่แค่ทำสมาธิ

คนทำสมาธิ คนที่มีสติปัญญา นี่ปฏิสนธิจิต จิตที่ว่าเวียนว่ายตายเกิดมันได้เวียนว่ายตาย
เกิดมา มันได้จับสิ่งที่มันประสพการณ์ของจิตนั้นมา เวลาระลึกอดีตชาติไป เขาระลึกอดีตชาติ
จากข้อมูลจากหัวใจ นี่เวลาเปิดใจขึ้นมามันจะรู้ว่าแต่ละภพชาติที่มามาอย่างไร ที่เขาบอกว่าเกิด
มาก็เกิดมาคนเดียว นรกสวรรค์ก็ไม่มี ทุกอย่างก็ไม่มี คำว่าไม่มีของเขา เขาคิดโดยวิทยาศาสตร์
คิดด้วยความจงใจความตั้งใจของเขา คิดแบบว่าผู้ที่มีปัญญา ปัญญาทางโลกใจ อย่างสิ่งใดที่
พิสูจน์ไม่ได้เขาก็ไม่ควรพูดว่าสิ่งนั้นมีอยู่จริง เพราะเขาพิสูจน์ของเขาไม่ได้

แต่เวลาจิตเราสงบเข้ามา นี่สิ่งที่พิสูจน์ได้ พิสูจน์ได้ที่ไหน? พิสูจน์ได้ที่ใจของผู้ที่ปฏิบัติ
นั้น เพราะผู้ที่ปฏิบัตินั้นเขาเปิดข้อมูลในใจของเขา มิติที่เขาได้เวียนว่ายตายเกิดแต่ละภพแต่ละ
ชาติใดมา มันได้สะสมที่นั่น นี่กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันเป็นวิญญูะ มันเป็นที่อยู่อาศัย ที่อยู่
อาศัยเป็นส่วนหนึ่ง แต่จิตที่อยู่อาศัยเป็นสถานที่นั้น สถานที่นั้นเป็นอีกส่วนหนึ่ง ถ้าจิตที่เคยไป
อยู่สถานที่ไหน เคยไปอยู่มันต้องรับรู้ตี ความลับไม่มีในโลก เพราะจิตนี้เป็นผู้กระทำเอง เป็นผู้ที่
สัมผัสเอง มันก็สัมผัสที่นั่นไง

นี่บุญกุศลที่ว่าเป็นทิพย์ๆ ก็นี่ไง ใครทำสิ่งใดมา พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เวียนว่ายตาย
เกิดในวิญญูะ คูสิเวลา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยนี้ท่านทำมาๆ ตลอด ถ้ามันไม่
ต่อเนื่องมา ถ้ามันขาด มันไม่มีมันขาดช่วง ขาดช่วงพระโพธิสัตว์จะทำมา บุญบารมีมันจะเต็มได้
อย่างไร? นี่สิ่งที่ว่า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยท่านทำของท่านมาแต่ละภพแต่ละชาติ

แต่ละภพแต่ละชาติ ถ้ามันไม่ต่อเนื่องมา มันจะสะสมมาได้ยังไง นี่ถ้าพูดถึงเวลาจิตสงบแล้ว มันไปรู้ไปเห็นของมัน

นี่ที่ว่าในวิทยาศาสตร์เราก็เกิดจากพ่อจากแม่ เวลาว่าเกิดเกิดจากไหน เกิดจากพ่อจากแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก อันนี้มันเป็นเครื่องหมายของคนดี เป็นเครื่องหมาย เป็นเครื่องบอกว่าจิตนี้หัวใจนี้มีคุณธรรม ถึงได้ทำหน้าที่สิ่งนี้ นี่ความทุกข์ความยากภายนอก ความทุกข์ความยากภายนอกเราก็ปรารถนาแต่ความสุข เกลียดความทุกข์ นี่ภายนอก แล้วภายในล่ะ? ภายในวิตกกังวลไปหมดเลย จิตใจวิตกกังวล เวลาไม่รู้เหนือรู้ใต้ก็ว่านู่นก็ไม่มี นี่ก็ไม่มี มันก็เกิด วิจิตรจินดา สลัปปตปรามาส มันลูปคล่าไปหมด แต่เรามีสติปัญญาของเรา เรามีสัจจะของเรา เวลาทำความเข้าใจของใจเข้ามา ถ้าใจสงบมันสัมผัสได้

นี่ปัจเจกตั้ง รู้จำเพาะตน ปัจเจกตั้งมันรู้หมด มันเข้าใจของมัน นี่ปัจเจกตั้งของสมาธินะ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา จิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาของเราไป ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาของเราไป มันแยกแยะของมันจะเกิดวิปัสสนาญาณ วิปัสสนา นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่นี้ใน พุทธศาสนาสอนที่ว่าศาสนาแห่งปัญญาๆ ปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ ถ้าปัญญาไม่เกิดจาก สัมมาสมาธิเขาเรียกว่าโลกีย์ปัญญา ปัญญาเกิดจากสัตตชาติญาณ ปัญญาเกิดจากปฏิภาณไหวพริบ นี่ปัญญาอย่างนั้นปัญญาโลกๆ แต่ถ้ามันเป็นปัญญาญาณ ปัญญาที่เป็นสมาธิแล้วมันไม่มีสมุทัย เข้าไปเจือปน ไม่มีน้ำหนักร้อยช้อยช้อยชวย ไม่มีความสุขโต้งของความรู้สึกรู้สึกของเรา ไม่มี ความพอใจความคาดหวังต่างๆ นี่เป็นสมุทัยทั้งนั้นแหละ

เวลามันวางของมันได้มันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมามันมีเหตุ มีผลมันถึงมีความจริง ถ้ามีความจริงขึ้นมา ใจดวงนี้เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา สิ่งที่ว่า เราเกิดมาจากไหน เราเป็นอย่างไรมันเข้าใจได้หมด แล้วเข้าใจได้หมดมันก็เต็มหัวใจดวงนั้น ใจ ดวงนั้นก็เข้าใจใจดวงนั้น คนเราเกลียดความทุกข์ ปรารถนาความสุข นี่ความสุขความทุกข์มันเป็นสุขเวทนาทุกขเวทนา มันเป็นของคู่ เวลามันชำระล้างขึ้นไป วิปัสสนาญาณชำระล้างมัน สำรอกคายของมันออก ความเห็นต่าง ความเห็นต่างกับความเป็นจริง ความต่างๆ กิเลสมัน สำรอกคายออกไป

นี่ถ้ามันเป็นวิมุตติสุข วิมุตติสุข สุขของมันสุขแท้จริงมันเป็นอย่างไร มันเกิดที่นี้ เรา เกลียดความทุกข์ปรารถนาความสุข ถ้าปรารถนาความสุขจริงเราต้องขยันหมั่นเพียร ถ้าเรา

ปรารถนาความสุขจริงเราต้องขยันหมั่นเพียร เราต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มีมรรค มีเครื่อง
ดำเนินหัวใจมันถึงเป็นความจริง เราเกลียดความทุกข์ปรารถนาความสุข แล้วก็อ่อนวอนเอา
จินตนาการเอา คาคหมายเอา มันจะไม่ได้ผลอย่างที่เรารารถนา ถ้าเรารารถนานะเราต้องมีการ
กระทำ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกที่นี้ เป็นคนชี้ทางเท่านั้น เราเป็นบริษัท ๔ เราอยาก
ได้คุณงามความดีเราต้องปฏิบัติของเรา ทำความจริงของเรา

นี่กิเลสมันก็ยุ่งเหยิง นี่ทำมาหากินก็ทุกข์ยากพอแรงอยู่แล้ว ยังต้องมาทุกข์ยากขนาดนี้อีก
หรือ? ทำมาหากินมันก็ทุกข์ยากอยู่แล้วเพราะเราต้องใช้สติปัญญาของเรา แต่เวลาทำความสงบ
ของใจ แค່หยาใจเข้าและหายใจออก มีสติลมหายใจเข้าพุท ลมหายใจออกโธ มันจะไปทุกข์ยาก
ตรงไหน งานอย่างอื่นเราก็อำมาแล้ว ทุกอย่างก็ทำมาหมดแล้ว ไอ้หายใจก็หายใจอยู่ทุกวันๆ อยู่
แล้ว แค่มีสติระลึกถึงลมหายใจมันจะเดือดร้อนไปที่ไหนล่ะ?

กิเลสต่างหากมันเดือดร้อน กิเลสมันเดือดร้อนกิเลสมันก็ตีโพยตีพาย กิเลสมันก็หาเหตุ
หาผลมาบอกว่า เราก็อำมาอยู่แล้ว ทำไมต้องไปทุกข์ยาก มันทุกข์ยากตรงไหน ก็มันหายใจอยู่
โดยปกติธรรมดาที่อยู่แล้ว แค่มีสติรู้เท่าทันมันเท่านั้นแหละ งานง่ายๆ แต่กิเลสมันบิดเบือน
กิเลสมันพลิกแพลงใจ อู้อยู่ ไม่ทำอะไรก็ได้ๆ เลย มันจะไปอาบเหงื่อต่างน้ำที่ไหน มันจะไปขุด
เอาทองที่ไหนล่ะ? แค่มลมหายใจของตัวเอง หายใจเข้าก็นี่พุท หายใจออกนี่โธ นี่พุทโธ พุทโธ
พุทธานุสติดูแลรักษาใจของตัวเอง เดียวมันจะรู้ว่าทำได้ทำไม่ได้

ถ้ามันทำได้นะหน้าที่การงานก็ทำ เพราะคนมีสติปัญญา คนมีจิตใจที่ชุ่มชื้น จิตใจที่มันมี
กำลังนะ หน้าที่การงานเป็นของง่ายๆ หมดเลย ทำได้หมดแหละ แต่เวลากิเลสมันทุกข์มันยากนะ
งานเล็กๆ น้อยๆ มันแบกหามไม่ไหว ทำอะไรไม่ได้เลย ทุกอย่างทุกข์ยากหมดเลย แต่ถ้าพอมี
สติปัญญา ไอ้โฮ งานแค่นี้มันเรื่องเล็กน้อยมาก เพราะนั่งสมาธิมันหนักกว่านี้ สติปัญญาไต่มา
มากกว่านี้ กิเลสหลอกเราไม่ได้ นี่ไงไม่ให้กิเลสมันยุ่งเหยิง ไม่ให้กิเลสมันบอกว่าแค่นี้ก็ทุกข์
ยากอยู่แล้ว คนพูดอย่างนี้หมด ชีวิตก็ทุกข์ยากอยู่แล้ว ทำไมต้องหาความทุกข์มาเพิ่มมากขึ้นอีก
ไอ้มันทุกข์นิยม

ไม่ใช่ สัจจะนิยม เพียงแต่กิเลสมันบิดเบือน เราไม่ทันมัน มันก็หลอกหลวงเรา เห็นไหม นี่
ไงเราเกลียดความทุกข์ ปรารถนาความสุข เราก็ไปอยู่แต่ความสุขความทุกข์ข้างนอก แต่เกลียด
ความทุกข์ต้องความทุกข์ตรงนี้ ความทุกข์ตรงที่กิเลสมันเบี่ยงเบน ความทุกข์ที่กิเลสมันบังตาเรา

นี่ ของอยู่กับเรามันบังตาเรา แล้วเราก็ไปปรารณาข้างนอก ปรารณาให้คนนับหน้าถือตา ปรารณาสิ่งบัวออกดอก แต่ไอ้ที่มันทำให้ทุกข์ยากอยู่นี้ไม่มองมันเลยนะ ถ้าเกลียดความทุกข์ ปรารณาความสุขเราต้องมีสติปัญญา แล้วย้อนกลับมาชำระล้างสิ่งนี้ได้ สุขทุกข์มันอยู่ที่นี้

โลกธรรม ๘ ตินินนิตามันมีอยู่โดยดั้งเดิม ใครจะตินินนิตาเท่าไรมันเรื่องของเขา ถ้าจิตใจเรายังอ่อนแอเราก็หวั่นไหวไปกับเขา ถ้าจิตใจเรามีสติมีปัญญาขึ้นมา ธรรมะเก่าแก่ ลมพัด ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตินินนิตามันมีตลอดไป เรามีสติปัญญากับหัวใจของเรา รักษาใจของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง